

РЕЦЕНЗИЯ

От: **проф. д-р Иван Йочев Боевски**

Нов ; български университет (НБУ)

3.8. ИКОНОМИКА (БИЗНЕС МАРКЕТИНГ И БИЗНЕС МЕНИДЖМЪНТ)

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност в УНСС.

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 572./25.02.2026 г. на Зам. Ректора на УНСС.

Автор на дисертационния труд: **Спасимир Емилов Цветанов**

Тема на дисертационния труд: **НОВ МОДЕЛ ЗА ОЦЕНКА ПРИНОСА НА ДИГИТАЛНИТЕ КАНАЛИ ЗА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ КОНВЕРСИИ**

1. Информация за дисертанта

Докторантът се е обучавал по докторска програма към *катедра/факултет* на УНСС по научна специалност съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС № 1221./16.05.2017 г. Обучението е осъществено в редовна, впоследствие *задочна* форма през периода 2017-2024 г.

- **Кратка биографична справка**

Съгласно предоставената ми в документацията за рецензиране автобиография кандидатът г-н Спасимир Емилов Цветанов е напълно изграден професионален дигитален маркетинг с над 10 години доказан практически опит във водещи български и интернационални компании. Тези компании са подробно описани в автобиографията на кандидата. Притежава 2 бакалавърски степени, придобити в НБУ и УНСС и магистърска от НБУ.

- **Заемани академични и други длъжности до момента (вкл. длъжности извън ВУ или научна организация).**

Кандидатът заема следната академична длъжност: Дългогодишен *хоноруван асистент* в УНСС. Другите длъжности, които той заема до момента са: Digital marketing manager / WOW TEA; Team Leader Business

Developer / Lidango; Digital marketing manager / VMzona; Head of display advertising and social media / Advertise BG; Sales and marketing manager / Bojidar Gulabov; Sales consultant / Sanina.

- *Кратка информация за изпълнението на индивидуалния план*

В протокол N 11/23.02.2026 г. на Катедрения съвет на Катедра „Маркетинг и стратегическо планиране“ е обсъден дисертационния труд на кандидата и му е дадена положителна оценка за готовност за защита, където е записано: цитат: „... на основание на покрити минимални национални изисквания...“. В него липсва изричен запис за изпълнение на индивидуалния план, но на основата на този протокол, както и на предоставения индивидуален план за покрити 190 кредита, при изискуеми 180 и представена заповед N 1786/28.06.2024 г. за отчисляване с право на защита до 04.04. 2026 г. аз правя заключението, че той е изпълнен, тъй като в противен случай той не би бил насочен към публична защита.

Междинно обобщение и оценка

От представената ми документация установявам, че докторантът притежава солидна академична подготовка и значителен практически опит в областта на дигиталния маркетинг. Това ми дава основание да оценя положително придобитите от него знания, умения и компетентности, които представляват стабилна основа за успешно провеждане и реализиране на самостоятелни научни изследвания.

Предложение

За документацията, свързана с конкурса, би било по-адекватно да се представи академична автобиография и на български изик.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

- *Структура, обем*

Докторатът е с общ обем 223 страници и притежава ясно изградена и логически последователна структура, включваща въведение, четири глави и заключение. Обемът и структурата съответстват адекватно на поставените цели, задачи теза и хипотези на изследването. Основният текст е допълнен с приложения и списък с използваната литература, а емпиричните резултати са онагледени чрез 23 фигури и 22 таблици.

- *Оценка за: актуалност на темата; целта; задачите; обекта; предмета; основната теза на дисертационния труд*

Според мен **темата** на доктората е актуална и значима в контекста на динамичното развитие на дигиталните технологии и нарастващото значение на дигиталните маркетингови комуникации за съвременния бизнес. В този контекст особено важна е необходимостта от разработването на модел, който да обедини данните и логиката на оценка в по-пълна рамка, допускаща прозрачна и контролируема калибрация чрез

алгоритмични методи и изкуствен интелект, което е предложението на докторанта. Всичко това допълнително подчертава научната и практическата актуалност и значимост на изследването. В тази връзка е формулирана и **тезата** на доктората, която е следната: „чрез интегриране на различни източници на данни и използване на алгоритмични подходи и изкуствен интелект за калибрация може да се разработи холистичен модел за приписване на конверсии, който преодолява ключови ограничения на наличните модели и повишава достоверността на анализа в многоканален дигитален контекст.“ Считам, че формулираната теза е научно обоснована и адекватно отразява сложността на процеса на приписване на конверсии в условията на многоканална дигитална среда. Тя правилно поставя акцент върху интеграцията на данни, алгоритмични методи и изкуствен интелект. По мое мнение тезата е логически последователна и концептуално издържана, защото убедително аргументира необходимостта от холистичен модел, който да повиши достоверността и управленската приложимост на анализа на дигиталните маркетингови канали.

За аргументиране на тезата са формулирани и емпирично верифицирани 3 научно-изследователски **хипотези**. Те са логически последователни и в пряка връзка с изследователската теза, като адекватно конкретизират ключовите фактори, определящи надеждността и приложимостта на атрибуционните модели в дигиталния маркетинг. Считам, че те са научно обосновани и добре операционализират изследователския проблем, обхващайки методологичните, информационните и организационните предпоставки за изграждане на холистичен модел за приписване на конверсии.

Обект на изследване на предоставения ми за рецензия докторски труд са дигиталните маркетингови кампании. Приемам така формулирания обект като адекватен на изследваната проблематика и съответстващ на съвременните маркетингови тенденции.

Кандидатът определя като **предмет** на своето изследване: Приписването на конверсии в мултиканален дигитален контекст – от класическите атрибуционни модели до алгоритмичните техники и организационните практики. Считам, че предметът е ясно дефиниран и коректно насочва изследването към ключов аналитичен проблем, свързан с оценката на ефективността на дигиталните маркетингови канали.

В автореферата и увода на докторатът е формулирана следната **цел**: „да се обоснове и разработи нов холистичен модел за приписване на конверсии, който да адресира ограниченията на съществуващите подходи и да повиши достоверността на анализа на приноса на дигиталните канали“. Според мен тази цел е ясно дефинирана и е в логическо

съответствие с актуалността на изследвания проблем и със структурата на разработката.

За постигане на поставената цел авторът формулира 6 на брой конкретни изследователски **задачи**, свързани с анализ на развитието на дигиталните маркетингови комуникации, изследване на съществуващите атрибуционни модели, разработване на методология на изследването и концептуализиране на нов модел. Считам, че поставените задачи са логически последователни и методологически обосновани. Те адекватно операционализират постигането на поставената цел както и на темата.

- *Използвана научна литература (оценка на осведомеността на дисертанта по проблематиката, разглеждана в дисертационния труд).*

Библиографията, използваната в доктората, включва около 90 източника, обхващащи научни статии, монографии, специализирани доклади и професионални публикации, свързани с проблематиката на дигиталния маркетинг, маркетинговите комуникации и атрибуционните модели. В тази връзка считам, че докторантът демонстрира добра осведоменост по разглежданата проблематика и познаване на основните теоретични и приложни разработки в изследваната област. В използваната литература са представени както класически теоретични постановки, така и съвременни изследвания, свързани с развитието на алгоритмичните модели и анализа на данни в дигитална среда. Това показва фокусирания стремеж на автора да изгради изследването върху солидна теоретична основа и да съпостави различни научни подходи.

Междинно обобщение и оценка

Докторатът притежава ясна и логически последователна структура, която адекватно съответства на поставените цели, задачи, теза и хипотези на изследването. Формулировките на обекта, предмета, целта и изследователските задачи са коректни, взаимно логически свързани и съгласувани. Така те създават стабилна концептуална рамка за развитието на изследването. Използваната научна литература е релевантна и достатъчна по обхват, което позволява на автора аргументирано да изгради теоретичната и методологичната основа на дисертационния труд.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

- *Акцентираща се върху основните научни и/или научно-приложни резултати, постигнати в дисертационния труд*

Докторатът демонстрира значими научни и научно-приложни резултати, които имат принос към развитието на методите за оценка на ефективността на дигиталните маркетингови канали и за анализа на

многоканалните клиентски взаимодействия. Като първи важен научен резултат бих открил *систематизирането и критичният анализ на основните модели за маркетингова атрибуция*, включително едноконтактни, евристични и алгоритмични модели. Тук авторът извежда техните концептуални предпоставки, ограничения и условия за приложение. Втори значим резултат представлява *идентифицирането на ключовите методологически и технологични ограничения на съществуващите практики за измерване на приноса на дигиталните канали*, произтичащи от фрагментацията на дигиталните платформи, ограниченията на проследяването и променящата се регулаторна среда. Бих открил като значим научно-приложен резултат *разработването и приложението на сравнителна аналитична рамка за оценка на различни атрибуционни модели*, тъй като според мен те позволяват емпирично изследване на разпределението на конверсиите между отделните канали. Чрез обработка на реални маркетингови данни докторантът доказва, че *изборът на атрибуционен модел води до съществени различия в оценката на приноса на каналите*. Този избор има пряко значение за оптимизацията на маркетинговите бюджети.

Освен това особено внимание заслужава *прилагането на алгоритмичен подход, базиран на вериги на Марков*, защото той дава възможност за по-прецизно моделиране на последователността на потребителските взаимодействия и относителната значимост на отделните точки на контакт. Като друг значим научно-приложен резултат бих посочил *разработеният концептуален холистичен модел за атрибуция на конверсии*, който интегрира различни източници на данни, комбинира прозрачни и алгоритмични механизми за оценка и създава предпоставки за адаптивно управление на маркетинговите канали. Тези споменати от мен резултати имат както научна стойност за развитието на маркетинговата наука, така и значима практическа приложимост при стратегическия мениджмънт на дигиталните комуникации.

- *Обръща се внимание на използваната методология*

Методологията на дисертационния труд е научно аргументирана, логически последователна и напълно съобразена с целта, задачите, тезата и хипотезите на разработката. Бих я определил като значимо предимство на дисертацията. Докторантът се фокусира върху комплексен изследователски подход, който съчетава теоретичен анализ, сравнителен и системен инструментариум, количествени аналитични методи и качествени изследователски техники.

Според моите теоретични разбирания особено висока оценка заслужава проведеният емпиричен анализ върху реални маркетингови

данни, осигуряващи необходимата степен на валидност и надеждност на получените резултати. Допълването на количествения анализ с качествени методи, включително експертни интервюта, позволява да бъдат идентифицирани и интерпретирани ключовите организационни и технологични аспекти на маркетинговата атрибуция.

Като обобщаващ резултат кандидатът използва методика, осигуряваща висока степен на научна достоверност и практическа приложимост на получените резултати. Освен това тя е напълно в хармония с съвременните научни стандарти в областта на дигиталния маркетинг и маркетинговата теория.

- *Дава се оценка на изпълнението на поставените задачи и постигането на целта на дисертационния труд.*

Прилагането на анализираната от мен методика дава възможност постигане на целта в пълна степен. Формулираните изследователски задачи са изпълнени коректно, последователно и в съответствие с логиката на научното изследване. Тяхното реализиране води напълно естествено до получаването на обосновани научни и научно-приложни резултати, които потвърждават изследователската теза и хипотези. В тази връзка считам, че дисертантът успешно е реализирал поставената изследователска програма и е демонстрирал способност за самостоятелно провеждане на научно изследване. Общата оценка е, че целта на дисертационния труд е постигната, а поставените задачи са изпълнени на високо научно равнище.

Междинно обобщение и оценка

Докторатът съдържа значими научни и научно-приложни резултати, свързани с анализа и развитието на моделите за маркетингова атрибуция в дигитална среда. Много висока оценка заслужава разработването на сравнителна аналитична рамка и концептуален холистичен модел за приписване на конверсии, които имат както научна стойност, така и практическа приложимост. Използваната методология е логически последователна и съчетава адекватно количествени и качествени изследователски подходи, което повишава достоверността на получените резултати.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

- *Оценка за приносите, посочени от дисертанта*

Дисертантът е формулирал пет научни и научно-приложни приноса, които в голяма степен кореспондират със съдържанието, резултатите и изводите на дисертационния труд.

Посочените приноси са формулирани коректно и отразяват действително постигнатите резултати от проведеното емпирично

изследване. Те имат както научен характер, свързан със систематизирането и критичния анализ на съществуващите модели за оценка на приноса на дигиталните канали, така и ясно изразена научно-приложна насоченост, изразяваща се в разработването на концептуален модел за по-прецизна и холистична оценка.

Междинно обобщение и оценка

В своята съвкупност посочените от дисертанта приноси са релевантни на поставената изследователска цел и задачи. Затова ги приемам напълно. Оценявам приносите като коректно формулирани, притежаващи научна стойност и допринасящи за развитието на изследванията в разглежданата научна област.

Предложение

Според мен докторатът съдържа и допълнителни научни и научно-приложни приноси, които не са изрично формулирани от автора и биха могли да бъдат допълнително открити в раздела за приносите.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

- *Посочват се публикации*

Кандидатът в предоставените документи за рецензия и автореферата посочва следните публикации свързани с доктората:

1. Цветанов, Спасимир. A Holistic Attribution Model for Bridging Measurement Gaps in Cookie-Less Digital Marketing Ecosystems (2026). Сборник с доклади от Международна научна конференция „Стратегическо планиране и маркетинг в дигиталния свят“, проведена на 25 ноември 2025 г., УНСС, гр. София.

2. Цветанов, Спасимир. Digital attribution models: systematic weaknesses and emerging opportunities (2026). Сборник с доклади от Международна научна конференция „Стратегическо планиране и маркетинг в дигиталния свят“, проведена на 25 ноември 2025 г., УНСС, гр. София.

3. Цветанов, Спасимир. Използване на дигитални платформи за виртуални класни стаи в извънредно положение (2020). Бургаски свободен университет, гр. Бургас.

4. Цветанов, Спасимир. Анализ на компютърните игри като рекламен канал, елементи на геймификация и тяхното приложение в Moodle и подобни платформи (2019). Изследователски етюди, том 10, УНСС, гр. София.

- *Дава се оценка на степента на разпространение на получените резултати в научната литература.*

Посочените по-горе 4 броя публикации са пряко свързани с проблематиката на доктората и отразяват етапите и резултатите от

изследването. Съдържанието на публикациите кореспондира с основните идеи, методологически подходи и изводи, развити в дисертацията. Това допринася за популяризирането на резултатите сред научната общност. В тази връзка считам, че резултатите от разработката са получили адекватно представяне в научната литература и оценявам публикационната активност на кандидата, че е в съответствие с изискванията за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ и осигурява необходимата степен на научна видимост на постигнатите резултати.

Междинно обобщение и оценка

Според мен публикациите, предоставени от кандидата, адекватно отразяват основните резултати от неговото изследване и осигуряват необходимата степен на тяхното научно разпространение. Те същевременно отговарят на изискванията и са достатъчни за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

6. Оценка на автореферата

- *Дава се оценка на коректността и степента на отразяване на съдържанието на дисертационния труд в автореферата.*

Представеният автореферат е коректен и в синтезиран вид представя съдържанието, структурата и основните резултати на дисертационния труд, както и всички останали атрибути необходими за него. В автореферата са отразени ясно актуалността на изследвания проблем, целта и задачите на изследването, използваната методология, както и основните научни и научно-приложни резултати и формулираните приноси.

Структурата и съдържанието на автореферата съответстват на логиката на дисертационния труд и дават точна и достатъчно пълна представа за проведеното изследване. Представените в него резултати и изводи кореспондират с разработките в дисертацията и отразяват адекватно постигнатите научни и научно-приложни приноси. В този смисъл убедено считам, че авторефератът изпълнява своето основно предназначение, което е да представи в концентриран вид съдържанието, резултатите и приносите на доктората. Следователно считам, че той е изготвен професионално и отговаря на установените академични стандарти за подобен тип научни разработки.

Междинно обобщение и оценка

Оценявам автореферата като изготвен на високо академично равнище и коректно отразяващ съдържанието и научните резултати на дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Критични бележки към доктората нямам. Направените от мен препоръки са формулирани на съответните места в настоящата рецензия и имат по-скоро уточняващ и насочващ характер. Бих препоръчал на докторанта, при евентуално развитие на академична кариера, да насочи своята бъдеща публикационна активност към високо-рейтингови международни научни списания, както и да публикува основните резултати от дисертационния труд в научни издания с висок ранг. Допълнителни въпроси към кандидата нямам.

8. Заключение

Въз основа на извършената цялостна научна оценка считам, че докторатът на тема *„Нов модел за оценка приноса на дигиталните канали за потребителските конверсии“* **представлява завършено и самостоятелно научно изследване** с ясно формулирана изследователска теза, аргументирана методология и значими научни и научно-приложни приноси и резултати. Те допринасят за развитието на теоретичните и приложните аспекти на дигиталния маркетинг и анализа на многоканалните маркетингови комуникации.

На това основание давам **ПОЛОЖИТЕЛНА ОЦЕНКА** на дисертационния труд и предлагам на уважаемото научно жури **да присъди на Спасимир Емилов Цветанов образователната и научна степен „ДОКТОР“** по професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност „Маркетинг“.

София, 11.03.2026 г.

Подпис: